

Perspektivnotat for Serviceområde 03, 09 og 20, Kommunale ejendomme, Trafik og Administration

Faktabeskrivelse

Herning Kommunes fysiske planlægning i form af kommune- og lokalplanlægning hører under serviceområde 20 og varetages af Økonomi- og Erhvervsudvalget og Byplanudvalget. Byfornyelse, som både planlægning og udførelse, hører under serviceområde 3, og byomdannelse, som f.eks. renovering af gågader, byrum og forskønnelse, hører under serviceområde 9. Alle tre områder varetages af Byplanudvalget, der dermed har det politiske ansvar for, at der gennemføres en sammenhængende indsats fra planlægning til konkret udførelse af en række centrale opgaver for byudviklingen i Herning Kommune.

Fremtidsperspektiver

Byplanlægning, Serviceområde 20

Et af de helt overordnede formål for kommune- og lokalplanlægningen er at sikre, at arealanvendelsen og udviklingen i byerne og på landet sker på et bæredygtigt grundlag. Byrådet har i forbindelse med budgetforliget 2020 og i Planstrategien, som en del af arbejdet med FN's Verdensmål, sat øget fokus på hvordan kommunen som myndighed og virksomhed kan styrke bæredygtighed i begrebets tre hovedtemaer, Økonomisk-, social- og miljømæssig bæredygtighed.

Arealressourcerne er mange steder under pres, specielt i områder hvor der er kan være behov for udvikling eller arealer til imødekommelse af klimaforandringer, understøttelse af udviklingen af biodiversitet, rekreative landskaber, landbrugsinteresser, byudvikling, infrastrukturanlæg, landbrug og gartneri og mange andre interesser.

I forbindelse med revisionen af kommuneplanen i 2020 er nogle af hovedtemaerne for den fysiske planlægning i de kommende år, et øget fokus en bæredygtig udvikling, f.eks. ved;

- Udpegnig af Kommunalt ejede arealer som kan give mulighed for skovrejsning
- Udpegnig af multifunktionelle landskaber til f.eks. rekreation og bevægelse
- Byudvikling ved fortætning og omdannelse af eksisterende byområder
- Optimering af arealudlæg til infrastruktur til f.eks. vejanlæg og energianlæg
- Etablering af nye erhvervsområder med fokus på synergier mellem virksomheder eller virksomheder med en særlig bæredygtig produktion
- Nye typer boligområder, med f.eks. boformer med særlige rammer for nye fællesskaber

Det grønne danmarkskort kan kobles med andre indsatser, så det i højere grad tænkes sammen med både eksisterende og potentielle naturområder. (I juni 2017 vedtog Folketinget en ændring af planloven, som indebærer, at kommunerne skal foretage en samlet planlægning for naturbeskyttelsesinteresser og Grønt Danmarkskort.) Udpegningen kan i store træk komme til at svare til den nuværende grønne struktur. Denne udpegnig giver derfor mulighed for, at der kan være et langsigtet perspektiv og fokus på arealanvendelsen i det åbne land.

Byudviklingen er hidtil særligt sket i centerbyer og forstæder til Herning. I de centrale dele af Herning by er det overvejende sket som fortætning i eksisterende områder og som omdannelse af sygehusgrunden og f.eks. erhvervsområdet ved Thrigesvej. Denne tendens vil sandsynligvis fortsætte med omdannelse af traditionelle industri- og erhvervsområder til andre typer erhverv,

boliger, eller måske kombinationer af boliger og erhverv, som ikke tidligere har været almindelige eller miljømæssigt accepterede.

Særligt i forbindelse med omdannelse eksisterende byområder kan der forventes et stigende ønske og behov for at byplanlægningen giver rammer for en større mangfoldighed af boligformer og ejerformer, der appellerer til de unge. Der vil opstå nye byområder og kvarterer, hvor rammerne for byudviklingen vil udfordre den traditionelle eller normale måde vores byer hidtil er planlagt og udviklet på.

Det kan f.eks. være ved at områderne vil fremstå mere upolerede eller rå, med nye typer af mødesteder og funktioner som giver muligheder for et anderledes byliv, der animerer til nye sociale relationer og fællesskaber gennem motion, bevægelse og kunstnerisk udfoldelse.

I de senere år er der opført flere tæt-lav boliger end parcelhuse og etageboliger. Denne tendens vil efter alt at dømmes fortsætte i de kommende år. Tendensen ser ud til at være, at efterspørgslen på boliger bliver mere forskelligartet i de kommende år, i retning af mere varierende grundstørrelser, og en større andel tæt-lav boliger og åben-lav boliger på mindre grunde. Det kunne f.eks. være storparceller, der giver mulighed for byggefællesskaber som kendes fra Tyskland, hvor der kan opstå nye beboelsesfællesskaber på tværs af ejerformer og boligformer.

Også nye elementer i bolig- og byområder, som kan fremme folkesundheden, f.eks. under "Bevæg dig for Livet", kan forventes at blive centrale temaer i byudviklingen og dermed i lokalplanlægning og byggemodning af byområderne. Det kan ske gennem krav til anlæg af f.eks. rekreative stisystemer, særligt udfordrende legepladser, den "kloge" genvej, som i højere grad kan appellere til at gå og cykle mellem hjem, arbejde, skole, indkøb, fritidsfaciliteter osv.

Det vurderes, at der er udlagt tilstrækkelige arealer til erhverv. Men i takt med at erhvervsstrukturen og mange virksomheder ser ud til at gå i retning af en mere bæredygtig produktion, vil der være behov for en redefinerings af flere af de erhvervsområder, der allerede er etableret og er til salg, så disse områder får nye tidssvarende rammer og muligheder for morgendagens grønne virksomheder. Det kunne f.eks. være ved at skabe planlægningsmæssige rammer, der giver højere grad af indbyrdes synergi mellem virksomhedernes produktion, affald, logistik, energiforbrug osv. Behovet for redefinerings af erhvervsområderne kan munde ud i en gennemgribende ændring af kommuneplanens arealer til erhverv, men også for salg og markedsføring af kommunens erhvervsområder.

Herning Bymidte og bymidter generelt, Serviceområde 09

Erfaringerne fra arbejdet, der er gennemført med fornyelse af Herning bymidte og forskønnelse i kommunens andre bysamfund, har været gode, men de peger på, at der er behov for at der fastlægges en strategi for udviklingen af byrummene, som for det første bør tage afsæt i, hvordan borgene lokalt kan inddrages meningsfuldt i projekterne, og for det andet, at der fastlægges særlige forskønnelses- eller byrumstemaer, som giver en ramme for arbejdet med konkrete projekter. Det kunne f.eks. være muligheder for bevægelse, kunst i byrummene, nye opholds- og mødesteder, rundkørsler og vejkryds, eller forskønnelse af gade- og vejstrækninger. Strategien skal sikre, at der skabes plads, rum og rammer til udfoldelse på mange forskellige niveauer og med forskellige kulturer.

To særlige temaer forventes fremover være bærende for udviklingen af de centrale byområder i kommunen og særligt i Herning ny.

For det første, skal der gennem planlægning og byudvikling i de centrale byområder være særligt fokus på at tilvejebringe boliger og miljøer, der understøtter Herning som egnens førende uddannelsesby, f.eks. ved at der opføres flere ungdomsboliger, at der etableres iværksætter

miljøer og at der skabes nye rammer for fritids- og kulturinstitutioner, der først og fremmest appellerer til uddannelsessøgende.

For det andet, bliver det vigtigt at sikre de centrale byområder som gode handelsområder. Handelsstrøgene i mange byer er i skarp konkurrence med særligt nethandelen, men de traditionelle handelsstrøg rummer et stort potentiale for at forene detailhandelen med et spændende byliv, der også rummer oplevelser, kultur og fritidstilbud og meget andet. Det kan bl.a. handle om redefinering af byrummene og de omkringliggende bygninger til at kunne rumme en større mangfoldighed og differentieret anvendelse.

Byfornyelse, Serviceområde 03

Landsbyerne i Herning Kommune er meget forskellige og har alle deres særkender, styrker og udfordringer. Fælles for dem er, at de for mange mennesker er en attraktiv bosætningsmulighed med nærhed og fællesskab for mange borgeres hverdagsliv. Med ændringen af Byfornyelsesloven i 2018 er tendensen på byfornyelsesområdet et øget fokus på forskønnelse og fornyelse i de mindre byer og det åbne land.

Sammenholdt med de behov og ønsker, der er til fornyelse og forskønnelse i kommunens center-omegns- og landsbyer, som bl.a. afspejles i byernes udviklingsplaner og Landsbytænketankens anbefalinger, kan mulighederne gennem f.eks. områdefornyelse være med til, at der skabes en helhedsorienteret indsats, der sikrer og fastholder de mindre byers kvaliteter til først og fremmest bosætning, men også fastholdelse og skabelse af nye arbejdspladser.